EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 19.1.2005
KOM(2005) 6 slutlig

2005/0003 (CNS)

Förslag till

RÅDETS RAMBESLUT

om bekämpande av organiserad brottslighet

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

Under det gångna decenniet har organiserade kriminella grupper byggt upp omfattande internationella nätverk och skaffat sig stora vinster. De har byggt upp förmögenheter genom olaglig narkotikahandel, människohandel - särskilt med kvinnor och barn - olaglig handel med vapen och ammunition, förfalskning och illegal efterbildning, och även allmänt genom internationella bedrägerier[1]. Enorma kapital som härrör från denna brottslighet tvättas och förs in i ekonomin igen. Den organiserade brottsligheten blomstrar således.

Europeiska unionen har stått i främsta ledet i kampen mot den organiserade brottsligheten sedan Amsterdamfördraget och sedan Europeiska rådet i Amsterdam den 16-17 juni 1997 antog den första handlingsplanen mot organiserad brottslighet.

1998 antog rådet en gemensam åtgärd om deltagande i en kriminell organisation[2]. Idag är det dock nödvändigt att ge unionen en mer bindande och långtgående text för att få fram en verklig tillnärmning av strafflagstiftningen i medlemsstaterna och förbättra samarbetet för att bättre kunna bekämpa organiserad brottslighet, bland annat genom att miniminivåerna för de straffrättsliga påföljderna harmoniseras.

Redan under Europeiska rådet i Wien i december 1998 uppmanades unionen att förstärka sina åtgärder mot organiserad brottslighet mot bakgrund av de nya möjligheter som tillkom genom Amsterdamfördraget.

Enligt punkt 6 i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999 har människor …”rätt att förvänta sig att unionen tar itu med det hot mot deras frihet och lagliga rättigheter som den grova brottsligheten utgör. Gemensamma insatser mot detta hot är nödvändiga för att förebygga och bekämpa brottslighet och kriminella organisationer i hela unionen.” I punkt 40 anges också att ”Europeiska rådet är starkt engagerat för att förstärka kampen mot grov organiserad och gränsöverskridande brottslighet.”

Dessutom anges i ”Förebyggande och bekämpning av den organiserade brottsligheten: Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet” (2000/C 124/01) att organiserad brottslighet i sig är dynamisk. Den behöver inte hålla sig inom stela strukturer. Den har visat sig ha förmåga att reagera som en företagare, affärsmässigt och flexibelt, när marknadskrafter och situationer ändras. Organiserade kriminella grupper håller sig i allmänhet inte inom nationella gränser. Ofta bildar de partnerskap inom och utanför unionens territorium, antingen med enskilda individer eller med andra nätverk för att begå enstaka brott eller en serie brott. Dessa grupper verkar öka sin verksamhet, både på den lagliga och den olagliga marknaden, genom att i den brottsliga verksamheten använda sig av företagsspecialister och företagsstrukturer som inte är kriminella. Dessutom utnyttjar de den fria rörligheten för kapital, varor, personer och tjänster inom Europeiska unionen. Följden av att många organiserade kriminella grupper har blivit alltmer sofistikerade är att de nu kan utnyttja kryphål och

---

[1] Det är dock svårt att mäta den organiserade brottsligheten med precision eftersom medlemsstaterna inte systematiskt offentliggör siffror grundade på gemensamma definitioner.

[2] EGT L 351, 29.12.1998, s. 1. I denna text definieras en kriminell organisation som ”en strukturerad sammanslutning, inrättad för en begränsad tid av mer än två personer som handlar i samförstånd för att begå brott som bestraffas med frihetsberövande eller en frihetsberövande säkerhetsåtgärd på upp till minst fyra år eller ett strängare straff oavsett om brotten är ett mål i sig själv eller ett medel att erhålla materiella fördelar och i förekommande fall ett sätt att otillbörligt påverka offentliga myndighetens verksamhet.”

skillnader i medlemsstaternas lagstiftning och utnyttja avvikelserna i de olika systemen. Även om hotet verkar öka från organiserade kriminella grupper utanför unionens territorium, verkar det största hotet komma från de grupper som har sitt ursprung och utövar sin verksamhet i hela Europa och som främst består av EU-medborgare och personer som är bosatta i EU. Dessa grupper är i färd med att förstärka sina internationella kriminella kontakter och rikta in sig på samhälls- och företagsstrukturerna i det europeiska samhället, t.ex. genom penningtvätt, olaglig narkotikahandel och ekonomiska brott. De tycks kunna agera enkelt och effektivt både på den europeiska arenan och i andra delar av världen, och genom köp och försäljning tillgodose efterfrågan på sådana olagliga varor och tjänster som narkotika, vapen, stulna fordon och penningtvätt. Deras gemensamma ansträngningar att försöka påverka och hindra arbetet för de brottsförebyggande organen och rättssystemet illustrerar dessa kriminella organisationers omfattning och professionella kapacitet. Detta kräver dynamiska och samordnade motåtgärder från alla medlemsstater.

I sitt meddelande av den 29 mars 2004 om vissa åtgärder som bör vidtas för att bekämpa terrorism och annan grov brottslighet[3] ansåg kommissionen att metoderna i kampen mot den organiserade brottsligheten inom Europeiska unionen måste förstärkas. Kommissionen kommer att utarbeta ett rambeslut som skall ersätta den gemensamma åtgärden 98/733/RIF. Denna text skall omfatta följande:

– En konkret tillnärmning av brottsbeskrivningarna och påföljderna för fysiska och juridiska personer.

– Införande av en särskild brottstyp, nämligen ”ledning av en kriminell organisation”.

– En eventuell definition av särskilt försvårande (att begå brott kopplade till en kriminell organisation) och förmildrande omständigheter (sänkt straff för brottslingar som samarbetar med myndigheterna).

– Införande av bestämmelser för att underlätta samarbete och samordning mellan rättsliga myndigheter.

Om man omvandlar den gemensamma åtgärden om deltagande i en kriminell organisation till ett rambeslut, kan man använda samma medel för att bekämpa brottsliga sammanslutningar, oavsett om det rör sig om terroristorganisationer eller organiserad brottslighet.

I denna nya text beaktas de förändringar som har skett sedan 1998.

– Genom Amsterdamfördraget har nya, effektivare instrument än gemensamma åtgärder införts. Rambeslut är numera det lämpligaste instrumentet för tillnärmning av straffrättslagstiftning inom EU.

– FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (Palermokonventionen)[4] innehåller en uppräkning av brott kopplade till deltagande i en organiserad brottslig sammanslutning. Denna konvention godkändes av Europeiska gemenskapen den 21 maj 2004.

---

[3] KOM(2004) 221.

[4] FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet antogs genom resolution A/RES/55/25 den 15 november 2000 vid FN:s generalförsamlings 55:e session. Det fyrtionde ratifikationsinstrumentet för konventionen deponerades hos FN:s generalsekretariat den 1 juli 2003, vilket innebär att konventionen trädde i kraft den 29 september 2003.

– Rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism[5] är ett referensdokument som bör beaktas. I denna text definieras bland annat begreppet ”terroristgrupp” på ett sätt som bygger på definitionen av ”kriminell organisation” i den gemensamma åtgärden 98/733/RIF, men rambeslutet är mycket mer heltäckande[6].

Artikel 1 (definitioner)

I artikel 1 första stycket definieras kriminell organisation på ett sätt som delvis stämmer med definitionen i artikel 1.1 i den gemensamma åtgärden 98/733/RIF.

Det handlar om en strukturerad grupp, inrättad för en begränsad tid av mer än två personer som handlar i samförstånd för att begå brott som bestraffas med frihetsberövande eller en frihetsberövande säkerhetsåtgärd upp till minst fyra år eller en strängare påföljd.

Enligt vad som anges i FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, är syftet med organisationen att få ekonomiska fördelar eller andra materiella fördelar. Idén att göra deltagande i en organiserad kriminell grupp till ett brott förutsätter att syftet att begå ett grovt brott behålls. Kriteriet är, liksom i den gemensamma åtgärden, att brottet är belagt med ett frihetsberövande straff på upp till minst fyra år eller ett strängare straff.

Denna metod ansågs vara att föredra framför att upprätta en förteckning över berörda brott. Gränsen fyra års frihetsstraff motsvarar det som avses i Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. På samma sätt som i FN:s konvention anges att syftet med organisationen är att få ekonomiska fördelar eller andra materiella fördelar.

I enlighet med artikel 2 b i den konventionen definieras ”grovt brott” som ”ett brott för vilket föreskrivs en frihetsberövande påföljd om maximalt fyra år eller en strängare påföljd”.

Dessutom har det inte ansetts vara nödvändigt att i det här rambeslutet återge andra stycket i första artikeln i den gemensamma åtgärden, som rör brott som ligger under Europols behörighet eftersom tröskelnivån för det frihetsberövande straffet också är tillämplig på dem. Det torde vara nödvändigt att behålla denna tröskelnivå. Om villkoret övergavs och man

---

5 EGT L 164, 22.6.2002, s. 3.

6 Genom rambeslut 2002/475/RIF görs det faktum att man leder en terroristgrupp till en straffbar gärning, kriminaliseras de olika typerna av deltagande i en terroristgrupps verksamhet (vari inbegrips att förse den med information eller ge den materiellt stöd eller bidra med varje form av finansiering av gruppens verksamhet) och dessutom säkerställs att anstiftan till, medhjälp till, främjande av och försök att begå terroristbrott är straffbara gärningar. Angående påföljder införs genom rambeslutet en princip om "försvårande omständighet" genom att man föreskriver att "terroristbrott" och vissa brott med anknytning till terroristverksamhet skall beläggas med ett frihetsstraff som är strängare än det som föreskrivs i nationell lag för sådana brott, när det inte föreligger ett sådant sammanhang som terroristbrott och fastställer miniminivån för frihetsstraff med ett maximistraff på minst 15 år för brottet att leda en terroristgrupp och på minst 8 år för brottet att tillhöra en terroristgrupp. I rambeslutet avses också ett antal påföljder som kan åläggas juridiska personer. (t.ex. fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd, tillfälligt eller permanent näringsförbud, rättslig övervakning, rättsligt beslut om upplösning av verksamheten och tillfällig eller permanent stängning av företag som har utnyttjats för att begå brottet). I rambeslutet föreskrivs också ett system för ”ångerfulla” genom att man anger de särskilda omständigheter som tillåter medlemsstaterna att lindra frihetsstraffen om terroristen tar avstånd från sin terroristverksamhet eller förser administrativa eller rättsliga myndigheter med vissa uppgifter. Slutligen innehåller rambeslutet bestämmelser om domsrätt och regler för att underlätta samordningen mellan medlemsstaterna och sammanföra lagföring till en stat.

istället skulle ange alla brott som avses i Europolkonventionen skulle detta på ett betydande sätt vidga begreppet kriminell organisation och också innebära en risk att begreppets räckvidd skulle försvagas. Begreppet kriminell organisation skall även fortsättningsvis kopplas till begreppet grovt brott. Detta överensstämmer helt med Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Däremot är definitionen av strukturerad grupp den som används i artikel 2 i rambeslut 2002/475/RIF. Med termen ”strukturerad grupp” avses en grupp som inte tillkommit slumpartat i det omedelbara syftet att begå ett brott.

Artikel 2 (brott som rör deltagande i en kriminell organisation)

I artikel 2 åläggs medlemsstaterna skyldigheten att göra olika former av deltagande i kriminella organisationer till ett brott.

Här nämns vissa former av deltagande som inte uttryckligen ansågs som brott i den gemensamma åtgärden 98/733/RIF, men som genom en identisk eller liknande formulering i allt väsentligt, återfinns i FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att ledning av en kriminell organisation skall betraktas som ett brott. Dessutom skall varje medlemsstat betrakta följande som ett brott: Det handlande varigenom den person som avsiktligen och med kännedom om antingen organisationens syfte och allmänt kriminella verksamhet eller organisationens avsikt att begå brotten ifråga, aktivt deltar i det egentliga utförandet av brotten i fråga eller genom att delta i terroristgruppens övriga verksamhet, vari inbegripes att förse den med information eller ge den materiellt stöd, genom att rekrytera nya medlemmar eller genom att bidra med varje form av finansiering av verksamheten, med vetskap om att deltagandet kommer att bidra till genomförandet av organisationens brottsliga verksamhet.

Artikel 3 (påföljder)

I artikel 3 behandlas påföljder. Den syftar till en verklig tillnärmning av straffrättslagstiftningen inom EU.

I motsats till den gemensamma åtgärden i vilken medlemsstaterna endast ålades att föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, måste man gå längre och fastställa frihetsberövande minimipåföljder utifrån de olika graderna av deltagande i den kriminella organisationen.

I punkt 1 fastställs påföljden för brott som är relaterade till deltagande i en kriminell organisation. Påföljden är utformad på grundval av den metod som innebär att man fastställer en miniminivå för det maximala straffet, vilket också är den metod som hittills har använts i rambeslut. För ledning av en kriminell organisation skall den frihetsberövande åtgärden vara ett maximistraff på minst 10 år. För övriga brott skall den frihetsberövande påföljden vara ett maximistraff på minst 5 år.

I artikel 3.2 föreskrivs en strängare påföljd för vissa brott som begås inom en kriminell organisation.

Det gäller handlingar som att delta i kriminella organisationer och begå brott, men inte andra handlingar som kan vara av olika slag, till exempel att bilda, leda, rekrytera personer eller ge materiellt eller ekonomiskt stöd. Syftet är att föreskriva strängare påföljder för grova brott som begås inom en strukturerad grupp, som handlar i samförstånd. Tonvikten ligger på den särskilda faran i brott som begås under dessa omständigheter.

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de brott som avses i artikel 1, och som rör deltagande i en kriminell organisation skall beläggas med frihetsstraff som är strängare än de som föreskrivs i nationell lag för sådana brott när de begås utanför en kriminell organisation, utom i de fall då de föreskrivna påföljderna redan är de maximistraff som kan dömas ut enligt nationell lag (första stycket).

Det är fråga om en försvårande omständighet som skall beaktas i bekämpandet av grova brott, nämligen den särskilda farligheten hos individer som agerar inom en kriminell organisation, antingen en ”maffiagrupp” eller en organiserad grupp.

Denna metod vad gäller förstärkning av påföljden återfinns också i rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism, men när det gäller terrorism blir påföljden strängare för en lista av brott, att jämföra med dagens situation då de försvårande omständigheterna gäller alla brott så fort tröskelnivån för frihetsberövande är minst fyra år.

Artikel 4 (särskilda omständigheter)

I artikel 4 beaktas rådets resolution av den 20 december 1996 om enskilda som samarbetar med rättsväsendet i kampen mot den internationella organiserade brottsligheten och det anges förmildrande omständigheter när gärningsmannen tar avstånd från sin kriminella verksamhet och förser administrativa och rättsliga myndigheter med uppgifter som hjälper dem att i tid förhindra det brott som planeras, att identifiera eller lagföra andra brottslingar, att finna bevis om brott eller att förebygga ytterligare brott.

I texten återges villkoren i artikel 6 i rambeslut 2002/475/RIF. Genom denna artikel införs de åtgärder som syftar till att förstärka samarbetet mellan instanser som ansvarar för att upptäcka och bekämpa brott i enlighet med artikel 26 i FN-konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Dessutom föreskrivs i rekommendation nr 25 i ”Förebyggande och bekämpning av den organiserade brottsligheten: Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet” (2000/C 124/01) att ett instrument skall utarbetas om rättslig ställning och skydd för personer som medverkar i eller som har medverkat i kriminella organisationer och som är beredda att samarbeta med rättssystemet genom att lämna upplysningar som är användbara i utredningar och för bevisändamål eller genom att lämna uppgifter som kan bidra till att kriminella organisationer fråntas sina resurser eller sin vinning av brott. I förslaget bör man överväga att bland annat lindra straffet, när så är lämpligt, för en tilltalad som i väsentlig utsträckning samarbetar i sådana fall.

Artikel 5 (juridiska personers ansvar)

I linje med den metod som använts i ett antal andra rättsakter som antagits på EU-nivå för att

bekämpa olika typer av brottslighet bör man även täcka in den situation i vilken juridiska personer är inblandade i organiserad brottslighet. I detta sammanhang uppmanas kommissionen i rekommendation nr 9 i ”Förebyggande och bekämpning av den organiserade brottsligheten: Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet” (2000/C 124/01) att utarbeta ett förslag till ett instrument för straffrättsligt, civilrättsligt eller administrativt ansvar för juridiska personer när den juridiska personen har varit inblandad i organiserad brottslighet.

Artikel 5 innehåller därför bestämmelser för hur juridiska personer kan hållas ansvariga för sådana brott eller gärningar som avses i artikel 2 och som begås till deras förmån av en person som innehar en ledande ställning och agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation. Termen ansvar bör tolkas så att den innefattar både straffrättsligt och civilrättsligt ansvar.

Punkt 2 gör det dessutom möjligt att i enlighet med sedvanlig praxis hålla en juridisk person ansvarig när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en person i ledande ställning har gjort det möjligt för en person att begå ett brott till förmån för den juridiska personen. I punkt 3 anges att åtal mot en juridisk person inte utesluter ett parallellt åtal mot en fysisk person.

Denna artikel återspeglar artikel 7 i rambeslut 2002/475/RIF och inte artikel 3 i den gemensamma åtgärden 98/733/RIF i syfte att kopiera villkoren för juridiska personers ansvar från den senast skrivna texten och för att få fram en parallellism med texten om bekämpande av terrorism.

Artikel 6 (påföljder för juridiska personer)

Påföljder skall föreskrivas för juridiska personer som hålls ansvariga för sådana brott eller gärningar som avses i artikel 2. Påföljderna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande, varvid minimikravet är att döma till bötesstraff eller administrativa avgifter.

Även andra påföljder som får tillämpas för juridiska personer anges.

Denna artikel återspeglar artikel 8 i rambeslut 2002/475/RIF och inte artikel 3 i gemensamma åtgärden 98/733/RIF av samma orsak som anges i föregående artikel.

Artikel 7 (behörighet och samordning av rättsliga förfaranden)

Denna artikel är ny jämfört med den gemensamma åtgärden 98/733/RIF. Artikeln återger vissa principer som avses i rambeslut 2002/475/RIF.

Den avgör inte alla frågor som gäller behörighet, men anger som minimibestämmelse att varje medlemsstat skall se till att dess behörighet omfattar minst sådana fall där ett brott som avses i artikel 2 helt eller delvis har begåtts på dess territorium, oavsett var terroristgruppen är baserad eller varifrån den utövar sin brottsliga verksamhet.

Om flera medlemsstater är behöriga skall de samarbeta för att samordna sina åtgärder för att avgöra vem av dem som skall lagföra gärningsmannen eller gärningsmännen. I detta syfte skall de i förekommande fall använda sig av Eurojust.

Hänsyn tas i fallande ordning till följande former av anknytning:

– Den medlemsstat på vars territorium överträdelsen har begåtts.

– Den medlemsstat där gärningsmannen är medborgare eller är bosatt.

– Den medlemsstat som är offrens ursprungsstat.

– Den medlemsstat på vars territorium gärningsmannen har påträffats.

Artikel 8 (skydd av och stöd till brottsoffren)

Europeiska unionen lägger särskild vikt vid skydd av och stöd till brottsoffren. Rådet antog den 15 mars 2001 ett rambeslut om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden. Dessutom har kommissionen utarbetat en grönbok om ersättning till brottsoffer.

I fall av organiserad brottslighet och särskilt människohandel, bör man se till att det inte behövs en anmälan eller anklagelse för att åtal skall ske. Det finns talrika fall då offren fruktar repressalier från maffiaorganisationer mot dem själva eller deras familjer.

Denna artikel är skriven i samma anda som artikel 25 Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet vad gäller biträde och skydd till offer och också artiklarna 6-8 i tilläggsprotokollet om människohandel, särskilt med kvinnor och barn.

I artikeln återges villkoren i artikel 10 i rambeslut 2002/475/RIF.

Artikel 9 (upphävande av befintliga bestämmelser)

Genom denna artikel upphävs den gemensamma åtgärden 98/733/RIF som ersätts av det här rambeslutet. Artikeln anger också vilka följderna av det blir för hänvisningarna till den gemensamma åtgärden i rättsakter som antas på grundval av Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Deltagande i en kriminell organisation enligt vad som avses i det här rambeslutet ersätter hänvisningarna i de rättsakter som antas genom tillämpning av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen vad gäller deltagande i en kriminell organisation enligt vad som avses i ovannämnda gemensamma åtgärd.

Artikel 10 (genomförande och rapporter)

I artikel 10 behandlas genomförandet och uppföljningen av detta rambeslut. I punkt 1 fastställs det datum då att medlemsstaterna senast skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i rambeslutet.

I punkt 2 fastställs att medlemsstaterna senast detta datum till rådets generalsekretariat och till kommissionen skall överlämna de bestämmelser genom vilka deras åtaganden enligt detta rambeslut omsätts i nationell lagstiftning. På grundval av detta skall kommissionen lämna in en skriftlig rapport till Europaparlamentet och rådet om hur rambeslutet fungerar. Rådet skall utvärdera i vilken utsträckning medlemsstaterna fullgjort sina åtaganden enligt rambeslutet.

Artikel 11 (ikraftträdande)

2005/0003 (CNS)

Förslag till

RÅDETS RAMBESLUT

om bekämpande av organiserad brottslighet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 29, artikel 31.1 e och artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag[7],

med beaktande av Europarlamentets yttrande[8],

med beaktande av följande:

(1) Syftet med Haagprogrammet är att förbättra unionens och dess medlemsstaters gemensamma kapacitet att bland annat bekämpa den gränsöverskridande organiserade brottsligheten. Detta mål skall uppnås framförallt genom tillnärmning av lagstiftningen[9]. Farorna med och utvecklingen av de kriminella organisationerna kräver ett verkningsfullt svar på medborgarnas förväntningar och medlemsstaternas behov genom ett stärkt samarbete mellan Europeiska unionens medlemsstater. I detta sammanhang påpekas i punkt 14 i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Bryssel den 4 och 5 november 2004 att Europas medborgare med rätta förväntar sig att Europeiska unionen, samtidigt som den säkerställer respekten för grundläggande fri- och rättigheter, på ett effektivare sätt gemensamt skall ta itu med gränsöverskridande problem som organiserad brottslighet.

(2) I sitt meddelande av den 29 mars 2004 om vissa åtgärder som bör vidtas för att bekämpa terrorism och annan grov brottslighet[10] ansåg kommissionen att metoderna i kampen mot den organiserade brottsligheten inom Europeiska unionen måste förstärkas och den kommer att utarbeta ett rambeslut som skall ersätta den gemensamma åtgärden 1998/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott[11].

(3) I punkt 3.3.2 i Haagprogrammet anges att tillnärmningen av materiell straffrätt berör delar av särskilt allvarlig brottslighet med gränsöverskridande dimensioner och att förtur bör ges åt brottsområden som särskilt nämns i fördragen. Definitionen av brott

---

7 EUT C […], […], s. […].

8 EUT C […], […], s. […].

9 Bilaga I till ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 4-5 november 2004 (Inledning sjätte stycket).

10 KOM(2004) 221.

11 EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

som rör deltagande i en kriminell organisation bör alltså tillnärmas i alla medlemsstater. Dessutom bör påföljder och sanktioner som återspeglar allvaret i sådana brott föreskrivas för fysiska och juridiska personer som begått eller är ansvariga för sådana brott.

(4) Man bör införa en särskild definition av brottet ”ledning av en kriminell organisation” och införa bestämmelser för att underlätta samarbetet mellan rättsliga myndigheter och samordningen av deras åtgärder genom Eurojust.

(5) Rådet har antagit rambeslut 2001/221/RIF av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i det straffrättsliga förfarandet[12]. Eftersom offer för brott som har begåtts inom kriminella organisationer är särskilt sårbara, bör särskilda åtgärder vidtas för dem.

(6) Unionen bör komplettera det viktiga arbete som har gjorts av internationella organisationer, särskilt i samband med FN:s konvention, Palermokonventionen[13], som godkändes genom rådets beslut 2004/579/EG av den 29 april 2004 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet[14].

(7) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(8) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 6 och 49 i den.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut avses med kriminell organisation en strukturerad grupp, inrättad för en begränsad tid av mer än två personer som handlar i samförstånd för att begå brott som bestraffas med frihetsberövande eller en frihetsberövande säkerhetsåtgärd på upp till minst fyra år eller ett strängare straff om syftet är att direkt eller indirekt erhålla ekonomiska eller materiella fördelar.

Med termen strukturerad grupp avses en grupp som inte tillkommit slumpartat i det omedelbara syftet att begå ett brott och som inte nödvändigtvis har formellt fastställda roller för medlemmarna, kontinuitet i sammansättningen eller en noggrant utarbetad struktur.

---

12 EGT L 82, 22.3.2001, s. 1.

13 FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet antogs genom resolution A/RES/55/25 den 15 november 2000 vid FN:s generalförsamlings 55:e session. Det fyrtionde ratifikationsinstrumentet för konventionen deponerades hos FN:s generalsekretariat den 1 juli 2003, vilket innebär att konventionen trädde i kraft den 29 september 2003.

14 EUT L 261, 6.8.2004, s. 69.

Artikel 2

Brott som rör deltagande i en kriminell organisation

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att följande skall anses som brott:

(a) Att leda en kriminell organisation.

(b) Att avsiktligen och med kännedom om antingen organisationens syfte och allmänt kriminella verksamhet eller organisationens avsikt att begå brotten ifråga, aktivt delta i en kriminell organisations verksamhet, vari inbegripes att förse den med information eller ge den materiellt stöd, rekrytera nya medlemmar eller bidra med varje form av finansiering av verksamheten, med vetskap om att deltagandet kommer att bidra till genomförandet av organisationens brottsliga verksamhet.

Artikel 3

Påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att sådana brott som avses i artikel 2 a skall beläggas med en frihetsberövande påföljd på minst 10 år och att sådana brott som avses i artikel 2 b skall beläggas med en frihetsberövande påföljd på minst 5 år.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de brott som avses i artikel 1 som begås inom en kriminell organisation skall beläggas med frihetsstraff som är strängare än de som föreskrivs i nationell lag för sådana brott, utom då de föreskrivna påföljderna redan är de maximistraff som kan dömas ut enligt nationell lag.

Artikel 4

Särskilda omständigheter

Varje medlemsstat får vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de påföljder som avses i artikel 3 skall kunna lindras, om gärningsmannen

(a) tar avstånd från sin kriminella verksamhet, och

(b) förser administrativa eller rättsliga myndigheter med uppgifter, som de inte skulle ha kunnat erhålla på annat sätt och som hjälper dem att

– förebygga eller mildra effekterna av brottet,

– identifiera eller väcka åtal mot de övriga gärningsmännen,

– finna bevis,

– beröva den kriminella organisationen medel som erhållits på olaglig väg eller vinster som härrör från dess kriminella verksamhet eller

– förebygga att andra brott som avses i artikel 2 begås.

Artikel 5

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att juridiska personer skall kunna hållas ansvariga för något av de brott som avses i artikel 2, om dessa begås till deras förmån av någon person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på

   (a) befogenhet att företräda den juridiska personen,

   (b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar,

   (c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Förutom de fall som angivits i punkt 1 skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person skall kunna hållas ansvarig, när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till förmån för denna juridiska person begå något av de brott som avses i artikel 2.

3. Den juridiska personens ansvar enligt punkterna 1 och 2 skall inte utesluta lagföring av de fysiska personer som är gärningsmän eller medhjälpare till sådana brott som avses i artikel 2.

Artikel 6

Påföljder för juridiska personer

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att en juridisk person som förklarats ansvarig i enlighet med artikel 5 skall kunna bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, som innefattar bötesstraff eller administrativa avgifter och eventuellt andra påföljder, som t.ex.

(a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,

(b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,

(c) rättslig övervakning,

(d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten, eller

(e) tillfällig eller permanent stängning av företag som har utnyttjats för att begå

brottet.

Artikel 7

Behörighet och samordning av rättsliga förfaranden

Varje medlemsstat skall se till att dess behörighet omfattar minst sådana fall där ett brott som avses i artikel 2 har begåtts helt eller delvis på dess territorium, oavsett var den kriminella organisationen är baserad eller varifrån den utövar sin brottsliga verksamhet.

När ett brott som avses i artikel 2 omfattas av fler än en medlemsstats behörighet och vilken som helst av dessa stater har faktisk möjlighet att lagföra på grundval av samma omständigheter, skall de berörda medlemsstaterna samarbeta och besluta vilken av dem som skall lagföra lagöverträdarna för att om möjligt centralisera lagföringen till en enda medlemsstat. I detta syfte skall medlemsstaterna i förekommande fall använda sig av Eurojust.

Hänsyn tas i fallande ordning till följande former av anknytning:

(a) Den medlemsstat på vars territorium överträdelsen har begåtts.

(b) Den medlemsstat där gärningsmannen är medborgare eller är bosatt.

(c) Den medlemsstat som är offrens ursprungsstat.

(d) Den medlemsstat på vars territorium gärningsmannen har påträffats.

Artikel 8

Skydd av och stöd till brottsoffer

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att utredning av eller åtal för de brott som omfattas av detta rambeslut inte är beroende av ett brottsoffers anmälan eller anklagelse, åtminstone om handlingarna har utförts på medlemsstatens territorium.

2. Förutom de åtgärder som föreskrivs i rådets rambeslut 2001/220/RIF av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden[15], skall varje medlemsstat om det är nödvändigt, vidta varje möjlig åtgärd för att säkerställa att brottsoffrets familj får ett lämpligt stöd i det straffrättsliga förfarandet.

Artikel 9

Upphävande av befintliga bestämmelser

Den gemensamma åtgärden 98/733/RIF upphävs. Hänvisningen till deltagande i en kriminell organisation enligt vad som avses i det här rambeslutet ersätter hänvisningarna till deltagande i en kriminell organisation enligt vad som avses i ovannämnda gemensamma åtgärd i de rättsakter som antas genom tillämpning av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

[15] EGT L 82, 22.3.2001, s. 1.

Artikel 10

Genomförande och rapporter

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut senast den (…).

2. Medlemsstaterna skall till rådets generalsekretariat och kommissionen senast den (…) översända texten till de bestämmelser som de antar för att i den nationella lagstiftningen införa de åtaganden som följer av detta rambeslut. På grundval av en rapport som upprättas på grundval av denna information och en skriftlig rapport från kommissionen skall rådet senast den (…) bedöma om medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut.

Artikel 11

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Officiella tidningen*.

Utfärdat i Bryssel den …

På rådets vägnar
Ordförande